KESKI-POHJANMAAN LIITTO
MELLERSTA ÖSTERBOTTENS FÖRBUND

LAUSUNTO

Eduskunta
Hallintovaliokunta

18.2.2026

Viite: Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle U 70/2025 vp

KESKI-POHJANMAAN LIITON LAUSUNTO VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄÄN EDUSKUNNALLE KOMISSION EHDOTUKSISTA EUROOPAN ALUEKEHITYSRAHASTON, MUKAAN LUKIEN EUROOPAN ALUEELLINEN YHTEISTYÖ (INTERREG), KOHEESIORAHASTON JA EUROOPAN SOSIAALIRAHASTON PERUSTAMISESTA OSANA KANSALLISTA JA ALUEELLISTA KUMPPANUUSSUUNNITELMAA SEKÄ ALUEKEHITYKSEN JA LAADUKKAISIIN TYÖPAIKKOIHIN, OSAAMISEEN JA SOSIAALISEEN OSALLISUUTEEN VUOSIKSI 2028–2034 MYÖNNETTÄVÄN UNIONIN TÄYTÄNTÖÖNPANO-EDELLYTYKSISTÄ (KOHEESIOPOLITIIKAN ASETUSEHDOTUKSET 2028–2034).

1 Lähtökohta

Komissio on antanut 16.7.2025 ehdotukset EU:n seuraavaksi rahoituskehykseksi vuosille 2028 - 2034. Komissio ehdottaa rahoituskehyksen ja sen rakenteen merkittävää uudistamista. Vuosien 2028 - 2034 monivuotinen rahoituskehys jakautuisi neljään pääotsakkeeseen nykyisen seitsemän sijaan. Ensimmäiseen pääotsakkeeseen Euroopan taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden, maatalouden ja maaseudun, kalatalouden ja merielinkeinojen vaurauden ja turvallisuuden rahasto (myöhemmin NRPP-rahasto) koottaisiin nykyisin useista eri otsakkeista ja ohjelmista jäsenvaltioille kohdennettava rahoitus.

Uudistuksen yhteydessä komissio julkaisi kaksi keskeistä asetusehdotusta: NRPP-asetuksen[1], jossa säädetään uuden rahaston perustamisesta ja siihen liittyvistä säädösmuutoksista sekä toisena tuloksellisuusasetuksen[2], joka määrittelee koko rahoituskehyksen yhteisen menojen seuranta- ja tuloksellisuusmallin, EU-ohjelmien horisontaaliset säännöt sekä indikaattorit, joiden perusteella komissio maksaa rahoitusta jäsenvaltioille (välitavoitteet ja tulostavoitteet).

Monivuotisen rahoituskehyksen julkaisun yhteydessä komissio antoi myös sektorikohtaisia lainsäädäntöehdotuksia. EAKR- ja koheesiorahastoasetus[3]

[1] COM (2025) 565 final
[2] COM (2025) 545 final
[3] COM (2025) 552 final

Rantakatu 14, 67100 Kokkola
Strandgatan 14, 67100 Karleby
+358 40 160 5700
https://keski-pohjanmaa.fi/

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/7c2a69d3-87ce-496f-8501-e734ab8d29c3
visma sign
www.vismasign.com

koskee Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan alueellista yhteistyötä (Interreg) ja koheesiorahastoa sekä niiden täytäntöönpanoedellytyksiä vuosina 2028–2034. Toinen keskeinen asetus on ESR-asetus[4], joka koskee Euroopan sosiaalirahaston roolia osana kansallisia ja alueellisia kumppanuussuunnitelmia sekä tuen täytäntöönpanoa työpaikkojen, osaamisen ja sosiaalisen osallisuuden edistämiseksi.

Tässä lausunnossa esitetään Keski-Pohjanmaan liiton näkemys valtioneuvoston kirjelmään U70/2025 vp eduskunnalle, jossa käsitellään EU:n seuraavan kauden 2028 – 2034 rahoituskehyksen uudistamista sekä lainsäädäntöehdotuksia koskien EAKR- ja koheesiorahastoasetusta ja ESR-asetusta.

2 Kansallisen NRPP-suunnitelman valmistelu

Suomessa alueet ovat erilaisia. On alueita, kaupunkeja ja kuntia, jotka ovat mahdollisuudessa tukea vahvasti EU:n kilpailukykyä, kehittää alueitaan ja vahvistaa Suomen kasvua ja työllisyyttä, mutta toisaalta on myös alueita, kaupunkeja ja kuntia, joissa kehittämistoimenpiteet saattavat keskittyä enemmän elinvoiman ja saavutettavuuden ylläpitämiseen ja taloudellisten riskien hallintaan muiden tavoitteiden sijasta. Alueiden, kaupunkien ja kuntien erilaisuus korostaa kunkin alueen ja paikallisuuden ymmärryksen merkitystä yhteisen tilannekuvan muodostamiseksi ja kehittämistoimenpiteiden tunnistamiseksi kansallisessa NRP-suunnitelmassa.

Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan[5] periaatteen mukaisesti paikallisviranomaiset ovat demokraattisen järjestelmän tärkeimpiä perustoja. Peruskirjassa on hyväksytty periaate, että kansalaisten oikeus osallistua julkisten asioiden hoitoon on yksi niistä demokratian periaatteista, jonka kaikki Euroopan neuvoston jäsenvaltiot tunnustavat. Periaatetta noudattaen kansallisen suunnitelman valmistelun tulee jalkautua, ei vain jäsenvaltiotasolle, mutta aidosti kytkeä alueet ja paikalliset toimijat valmisteluprosessiin. Tätä tukee myös Suomen perustuslain 121 §:n periaate, jonka mukaisesti Suomi jakaantuu kuntiin, joiden hallinnon tulee perustua kunnan asukkaiden itsehallintoon.

Suomessa on parhaillaan valmistelussa Valtioneuvoston kanslian johdolla kansallisen NRP-suunnitelman laatimisen prosessi ja hallintomalli. Jo tässä vaiheessa valmistelua on tullut esille vahvoja kantoja esimerkiksi siitä, mitä kansallisen suunnitelman tulisi pitää sisällään taikka miten suunnitelman sisältöä rajataan. Lukujen muodostamista tai rajaamista on perusteltu sillä, että se vähentää hallinnollista taakkaa. Keski-Pohjanmaan liitto pitää tärkeänä, että kansallinen suunnitelma laaditaan tarkoituksenmukaisuusperiaatteella sisältäen kaikki tarvittavat luvut (chapter). Esimerkiksi komission EAKR-asetuksessakin esille nostama Pohjoisten harvaan asuttujen alueiden ja syrjäisten seutujen (NSPA-alue) erityispiirteiden tunnistaminen ja alueeseen kohdistuvien

[4] COM (2025) 558 final
[5] Asetus Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan voimaansaattamisesta ja peruskirjan eräiden määräysten hyväksymisestä annetun lain voimaantulosta (66/1991)

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/7c2a69d3-87ce-496f-8501-e734ab8d29c3
visma sign
www.vismasign.com

haitallisten vaikutusten huomioon ottaminen edellyttää asian käsittelyä kansallisessa suunnitelmassa tarkoituksenmukaisella tavalla ja omana lukunaan.

3 Ehdotusten pääasialliset tavoitteet

3.1 EAKR- ja koheesiorahoitusasetus

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 174 artikla velvoittaa unionia erityisesti vähentämään alueiden välisiä kehityseroja sekä muita heikommassa asemassa olevien alueiden jälkeenjääneisyyttä. Keski-Pohjanmaan liitto pitää tätä primäärilainsäädännön lähtökohtaa aivan keskeisenä arvioitaessa koheesiopolitiikan asetusehdotusten 2028-2034 sisältöä ja toimeenpanoa jäsenmaissa. Kun tarkastellaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja maakuntien (NUTS3-taso) kilpailukyvyn muodostumista (EUROSTAT), alueelliset kehityserot ovat edelleen merkittäviä niin Suomessa kuin koko Euroopan unionissa.

Keski-Pohjanmaan liitto pitää komission näkemystä erityisen huomion kiinnittämistä epäsuotuisiin alueisiin, kuten pohjoiset alueet, äärimmäisen tärkeänä Kyetäksemme tunnistamaan ja vastaamaan vakaviin ja pysyviin elinympäristöstä, ilmastosta, luonnosta, väestöstä taikka sosiaalisista ympäristöstä aiheutuviin haasteisiin, on kyettävä tunnistamaan haasteet, niiden haitallisuus sekä muodostamaan yhteinen tilannekuva kehitystyön pohjaksi. Kehittämisessä korostuu valtion, alueiden, kuntien ja muiden toimijoiden vuorovaikutukseen perustuva hallinnonalojen välinen yhteistyö ja monitasoisen toiminta. Parhaimmillaan alueiden kehittämisellä vahvistetaan alue- ja paikkalähtöistä, kasvua tukevaa elinkeino- ja innovaatiorakennetta, alueiden älykästä erikoistumista ja taloudellista tasapainoa, kestävää alue- ja yhdyskuntarakennetta sekä saavutettavuutta. Alueiden kehittämisellä parannetaan asukkaiden työllisyyttä, osaamista, yhtäläisiä mahdollisuuksia ja sosiaalista osallisuutta sekä maahanmuuttajien kotoutumista.

Keski-Pohjanmaan liitto yhtyy valtioneuvoston näkemykseen EU:n rahoituskehyksen tarkastelemisesta yhtenä kokonaisuutena ja rahoituksen pirstaloitumisen välttämistä. Jäsenvaltiolla tulee olla vahva rooli määriteltäessä kansallisia ja alueellisia painopisteitä sekä niihin liittyviä uudistuksia ja investointeja. Samoin Keski-Pohjanmaan liitto yhtyy valtioneuvoston kantaan korostaa Pohjoisten harvaan asuttujen alueiden ja syrjäisten seutujen (NSPA-alue) erityispiirteiden tunnistamisen merkitystä ja alueeseen kohdistuvien haitallisten vaikutusten huomioon ottamista myös osana rahoituskokonaisuutta.

Keski-Pohjanmaan liitto yhtyy myös valtioneuvoston näkemykseen Suomen tavoitteesta, jonka mukaisesti NRP-ohjelman sisälle tulee varmistaa riittävä joustavuus, jotta rahoituksen toimeenpano ja kohdentaminen voidaan toteuttaa Suomen kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Keski-Pohjanmaan liiton näkemys on, että jäsenvaltiolla tulee olla mahdollisuus tarvittaessa valita ja kohdentaa toimenpiteensä vain tiettyihin erityistavoitteisiin. Tätä korostaa myös se, että komission esittämissä erityistavoitteissa on useita toisiaan tukevia, läpileikkaavia tavoitteita, joiden merkitys vaihtelee alueittain.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/7c2a69d3-87ce-496f-8501-e734ab8d29c3
visma sign
www.vismasign.com

Keski-Pohjanmaan liitto toteaa, että maatalouden toimintakyvyn turvaaminen on keskeinen Suomea ja koko Eurooppaa koskeva tavoite ja huoltovarmuuden edellytys. Esimerkiksi Keski-Pohjanmaan maatalous tuottaa 12 prosenttia Suomen maidosta, 11 prosenttia Suomen naudanlihasta ja 10 prosenttia Suomen perunatuotannosta. Kyse on merkittävästä kaupallisesta ruokatuotannosta ja kyvystä ylläpitää Suomen huoltovarmuutta epävarmassa maailmantilanteessa. EU:n maatalouspolitiikan (GAP) rahoituksen tulee sisältää riittävän saannon ja järjestelyt, joilla turvataan kannattava ja kestävä maatalous koko Suomessa. Tämä on välttämätöntä myös huoltovarmuuden näkökulmasta. Perheviljelmäpohjainen maatalous ja suorien tukien kohdentaminen aktiivisille tuottajille varmistaa tuotannon jatkuvuuden ja viljelijöiden toimeentulon alati kiristyvässä taloudessa.

Keski-Pohjanmaan liitto yhtyy valtioneuvoston kantaan, että komission asetusehdotuksessa on laaja valikoima erilaisia toimenpiteitä tukea maataloutta ja maaseudun kehittämistä. Keski-Pohjanmaan liitto niin ikään pitää välttämättömänä maatalouden tulotukien korvamerkintää. Tällä varmistetaan viljelijöille varmuus pidemmällä aikavälillä taloudellisten edellytysten täyttymisestä mahdollistamaan maatalouden ja maatalousyrittäjyyden jatkamiseksi suunnitellusti.

Keski-Pohjanmaan liitto toteaa lisäksi, että Suomelle osoitettu kirjekuori ja 9,1 miljardin euron saanto merkitsee merkittää vähennystä maatalouden yritystukiin, maatalouden kehittämiseen ja aluekehittämisen keskeisen koheesiorahoituksen määrään nykyohjelmakauteen 2021-2027 verrattuna. Vapaasti kohdennettaviin varoihin sisältyy alue- ja rakennepolitiikan sisällöt, johon on suunniteltu 2,6 miljardia euroa. Nykyisellä ohjelmakaudella pelkästään alue- ja rakennepolitiikan rahoitus on noin 2 miljardia euroa. Siten ohjelmakaudelle 2028-2034 suunniteltu koheesiorahoituksen vähentyminen voi arvioida heikentävän alueiden kilpailukyvyn sekä yritystoiminnan kehittämisen ja osaamisen vahvistamisen mahdollisuuksia. Tästä seuraa se, että alueiden mahdollisuudet hyödyntää EU:n suoria ohjelmia, kuten kilpailukykyrahastoa, heikkenevät.

Keski-Pohjanmaan liitto toteaa, että Suomelle esitetty maatalouden ja kalatalouden suora tuki on välttämätön, mutta se ei saa heikentää koheesiorahoituksen saantoa. Maatalouden ja kalatalouden suora tuki sekä koheesiorahoitus eivät ole toisiaan poissulkevia vaan toisiaan tukevia rahoituselementtejä, joilla voidaan parhaimmillaan tukea kaupunkien ja maaseutuvaltaisten alueiden yhteistä kehittämistä ilman keskinäistä polarisaatiota. Myönteistä komission monivuotisessa rahoitusesityksessä on muuttoliikkeelle, rajaturvallisuuteen ja sisäasioiden rahastoon tehdyt noin 1,6 miljardin euron lisäykset.

3.2 ESR-asetusehdotus

Valtioneuvoston kirjelmän mukaan Euroopan unionin sosiaalisten tavoitteiden saavuttamiseen tulisi varata kumppanuussuunnitelmassa vähintään 14 prosenttia unionin rahoitusosuudesta ja lainoista laskettuna tuloskehysasetuksen kertoimilla. Unionin tukea myönnettäisiin kansallisen ja alueellisen suunnitelman pohjalta NRPP-asetuksessa vahvistettujen sääntöjen mukaisesti.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/7c2a69d3-87ce-496f-8501-e734ab8d29c3
visma sign
www.vismasign.com

Keski-Pohjanmaan liitto yhtyy valtioneuvoston kantaan siitä, että kumppanuussuunnitelman laadinnassa tulee olla joustavuutta synergioiden sekä kansallisten, alueellisten ja paikallisten erityispiirteiden ja haasteiden huomioimiseksi. Joustavuutta tarvitaan, koska NRPP-asetuksen 3. artiklassa määritettyjen erityistavoitteiden mukaisesti ja NRPP-asetuksen 2. artiklan b alakohdan soveltamiseksi, ESR-käytön tulisi perustua jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoihin.

Suomessa alueet ja kaupungit ovat työllisyyden hoidossa eri tilanteissa. Esimerkiksi työllisyysaste oli työikäisten (20-64 vuotiaat) joukossa vuoden 2025 lopussa korkein (82 %) Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan maakunnissa. Tätä selittää Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan erittäin vahva mikro- ja pk-yrittäjyys sekä erityisesti ko. alueilla meneillään olevien suurinvestointien osaavan työvoiman tarve. Näin ollen työllisyystoimenpiteiden tuleekin ko. alueilla kohdentua alueiden vetovoiman edistämiseen ja työpaikkojen houkuttelevuuden lisäämiseen sekä erityisesti uusien, puhtaan siirtymän ja jalostavan teollisuuden tarvitseman osaavan työvoiman kouluttamiseen ja ammattitaidon lisäämiseen. Kyse on näillä alueilla positiivisesta rakennemuutoksesta.

Samaan aikaan työllisyysaste oli alhaisin Pohjois-Karjalassa (70 %) ja Kymenlaaksossa (70,6 %)[6], joissa kyse on työpaikkojen ja työmahdollisuuksien vähentymisestä. Nämä edellyttävät ko. alueilla työttömyyden hoitoa ja sosiaalisten haitallisiin vaikutuksiin vastaamista. Ko. alueilla rakennemuutos on negatiivinen.

Keski-Pohjanmaan liitto pitää äärimmäisen tärkeänä, että NRPP-asetus mahdollistaa ESR-rahoituksen suuntaamisen joustavasti ja tarvelähtöisesti alueellisiin ja paikallisiin tarpeisiin perustuen, jolloin myös rahoituksen vaikuttavuus ja tuloksellisuus paranevat ja NRPP-asetuksessa asetettavat tuloksellisuusvaatimukset toteutuvat.

3.3 Euroopan alueellinen yhteistyö (Interreg)

Keski-Pohjanmaan liitto pitää ehdotuksen 7 – 12 artikloissa esitettyjä säännöksiä Interreg-suunnitelman sisällöksi ja yhteistyöalueiksi toteuttamiskelpoisina. Keski-Pohjanmaan liitto kuitenkin toteaa, että alueellisen yhteistyön tulisi keskittyä nimenomaan rajat ylittävän yhteistyön kautta alueiden yhteistyötä edistävien tavoitteiden, kuten kilpailukyvyn parantaminen, työllisyyden edistäminen, turvallisuuden ja uusien innovaatioiden edistämisen toimeenpanoon.

4 Tulosperusteisuus

Keski-Pohjanmaan liitto yhtyy valtioneuvoston kantaan pitää tulosperusteisuuden kytkemistä ohjelman tavoitteiden toteutumiseksi kannatettavana. Uudet innovaatiot vaativat kuitenkin riskinottoa. Tiukan tulosperusteisuuden vaatimuksen haasteeksi voi muodostua se, että tulosperustaisuus ohjaa väärällä tavalla

[6] Tilastokeskus, työvoimatutkimus.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/7c2a69d3-87ce-496f-8501-e734ab8d29c3
visma sign
www.vismasign.com

kehittämistyötä, jolloin keskitytään varmistamaan vain asetettujen tavoitteiden toteutuminen pitkäjänteisen kehittämisen sijasta. Myös alueiden erilaiset lähtökohdat voivat johtaa epäjohdonmukaiseen kohteluun tulosperusteisuuden toimeenpanossa. Tulosperusteisuuden tulee sallia riskinottoa, jotta on mahdollisuuksia luoda uusia innovaatioita, kasvua, kilpailukykyä, vihreää siirtymää, kokonaisturvallisuutta sekä sosiaalista osallisuutta tukevia innovaatioita uskaliaastikin.

Keski-Pohjanmaan liitto pitää tärkeänä, että tuloksellisuusasetusehdotuksessa esitettyä 43 prosentin ympäristö- ja ilmastotavoitetta voidaan soveltaa jäsenvaltioissa joustavasti, koska alueet ovat erilaisia. Maaseutumaisilla alueilla päästölähteen saattaa muodostaa pääsääntöisesti maatalous, kun taas teollistuneilla kaupunkialueilla keskeinen päästölähde voi olla liikenne, lämmitys tai teollisuuden aiheuttamat päästöt. Siten tarvittavat vähähiilisyyttä edistävät toimenpiteetkin ovat erilaisia ja määräytyvät alueen päästölähteiden mukaisesti, ei kaikille alueilla samansisältöisenä määritettävinä toimenpiteinä.

Keski-Pohjanmaan liitto yhtyy valtioneuvoston kantaan, että tulosperusteisuutta tulisi toteuttaa siten, että se ei kasvata merkittävästi hallinnollista kuormitusta.

5 Aluekehitys, kilpailukyky ja elinvoima

Valtioneuvosto pitää kannatettavana komission asetusehdotuksen sisältämiä moninaisia vaihtoehtoja alueiden kehittämiseksi. Valtioneuvosto korostaa etenkin kilpailukyvyn, työllisyyden, osaamisen kehittämisen ja elinvoiman edistämisen merkitystä koheesiopolitiikassa. Keski-Pohjanmaan liitto ei kuitenkaan voi yhtyä valtioneuvoston kantaan koheesiorahoituksen määrän vähentämisestä, sillä perusteella, että alueellisen koheesion merkitys vähenisi jatkossa. Keski-Pohjanmaan liitto toteaa, että koheesiorahoitus luo Suomessa työllisyyttä, kasvua, kilpailukykyä ja turvallisuutta sekä mahdollistaa TKI-investointien toimeenpanon yrityksissä ja tutkimusorganisaatioissa. Suomessa noin 80 prosenttia kaikesta kansallisesta tutkimusrahoituksesta ohjautuu Uudenmaan, Pirkanmaan, Varsinais-Suomen ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntiin. Keski-Pohjanmaan TKI-saanto on alle 0,9 prosenttia BKT:stä ja vastaa noin 0,1 rahoituksen prosenttiosuutta. Siksi koheesiorahoituksen turvaaminen Keski-Pohjanmaan maakunnan kaltaisille alueille on äärimmäisen tärkeää. Käytännössä esimerkiksi Keski-Pohjanmaalla sijaitsevaa EU:n strategista Keliberin litium-kaivoshanketta ei olisi kyetty vuosien saatossa toteuttamaan ilman merkittävää koheesiorahoituksen kohdentamista akkumineraalitutkimukseen. Koheesiorahoituksen leikkaukset heikentäisivät alueiden innovaatiotoimintaa, yritysten mahdollisuuksia edistää investointeja sekä luoda kasvua ja menestystä kärkialoille.

Valtioneuvosto korostaa kannanotossaan kestävän kaupunkikehittämisen merkitystä ja kaupunkikehittämisen tavoitteiden integroimista kaupunkikehittämisen strategioihin. Valtioneuvosto korostaa kannoissaan kaupunkipolitiikan merkitystä sekä elinvoiman ja kilpailukyvyn vahvistamisessa että kaupunkien välisen yhteistyön rakennusaineina. Keski-Pohjanmaan liitto suhtautuu tähän

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/7c2a69d3-87ce-496f-8501-e734ab8d29c3
visma sign
www.vismasign.com

näkemykseen varauksella. Pääosassa Suomen maakuntia kaupungit ja maaseutumaiset alueet muodostavat tasapainoisen ja toisiaan tukevan kokonaisuuden. Keski-Pohjanmaan liitto pitää tärkeänä, että kaupunkikehittämisen rinnalla turvataan myös maaseudun ja alueiden kehittämistoimet ja että alueellisia erityispiirteitä ja olosuhteita, saavutettavuuden haasteita ja kasvupotentiaalia tarkastellaan kokonaisuutena.

Alueiden työllisyystilanteet sekä työvoiman saatavuustarpeet voivat vaihdella ja muuttua suurestikin: Esimerkiksi Keski-Pohjanmaalla on suunnitteilla 19,5Mrd investoinnit vuoteen 2035 mennessä ja arvioitu työvoiman tarve on n.8 000 henkilöä. Merkittävä osa investoinneista on jo toteutumassa, ei pelkästään vain Kokkolan seutukuntaan vaan laajasti koko maakunnan alueelle. Siksi on tärkeä tunnistaa, että eri investointi- ja kehittämiskokonaisuudet rakentuvat kaupunkikehittämisen ja maaseudun tiiviinä yhteistyönä, ei vastakkain asettelun kautta.

6 Pohjoisen harvaan asuttujen alueiden ja syrjäisten seutujen erityisrahoituksen saannon turvaaminen

Asetusehdotuksessa COM (2025) 565 final[7] 46–48 artiklassa säädetään, että asianomaisten jäsenvaltioiden olisi toteutettava toimenpiteitä, joilla vastataan kuhunkin syrjäisimpään alueeseen kohdistuviin haasteisiin ja jotka täyttävät 46 artiklassa asetetut tavoitteet. Asetuksessa vahvistetaan säännöt, jotka koskevat SEUT-sopimuksen liitteessä I lueteltujen maataloustuotteiden erityistä hankintajärjestelmää (47 artikla) ja paikallisten maataloustuotteiden tukea (48 artikla).

Valtioneuvosto on jo aiemmin tuonut esille Suomen ensivaiheen kantoja koskevassa E-kirjeessä EU/852/2025-VNK-8 muun muassa sen, että Suomen liittymissopimukseen perustuva, vakavista ja pysyvistä haitoista kärsivien pohjoisten harvaan asuttujen alueiden NSPA-erityisrahoitus tulisi turvata myös jatkossa. Keski-Pohjanmaan liitto toteaa, että harva asutus, pitkät etäisyydet ja kylmä ilmasto ovat Itä- ja Pohjois-Suomen pysyviä kehityshaittoja. Tämän takia Itä- ja Pohjois-Suomen muusta Suomesta poikkeavasta tukitarpeesta on sovittu Suomen ja Euroopan unionin välillä sovitussa vuoden 1994 EU-liittymissopimuksessa.

Keski-Pohjanmaa on osa Itä- ja Pohjois-Suomen, Pohjois-Ruotsin ja Pohjois-Norjan muodostamaa harvaan asuttujen arktisten alueiden erityisolosuhteiden yhteistyöverkostoa. Keski-Pohjanmaan liitto pitää tärkeänä, että Suomi noudattaa Euroopan unionin ja Suomen välillä sovitussa liittymissopimuksessa sovittuja periaatteita pohjoisten harvaan asuttujen ja syrjäisten alueiden rahoituksen allokaation muodostamiseksi EU-tasolla ja osoittamiseksi Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnille. Siksi NSPA-erityisrahoitus tulee sisällyttää erillisrahoituksena komission rahoituskehykseen suunnattuna pohjoisille harvaan asutuille alueille.

[7] COM (2025) 565 final, VI osasto – Syrjäisimmät alueet

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/7c2a69d3-87ce-496f-8501-e734ab8d29c3
visma sign
www.vismasign.com

KESKI-POHJANMAAN LIITTO
MELLERSTA ÖSTERBOTTENS FÖRBUND

Keski-Pohjanmaan liitto ehdottaa 0,5 miljardin euron kohdentamista NSPA-erityisrahoitukseen vuosille 2028 - 2034. Riittävä NSPA-erityisrahoitus mahdollistaa harvaan asuttujen alueiden elinvoiman ja kilpailukyvyn säilyttämisen sekä turvaa ja vahvistaa kyvyn vastata osaamisen sekä innovaatiotoiminnan kasvaviin tarpeisiin.

Keski-Pohjanmaan liitto

Jyrki Kaiponen
Maakuntahohtaja

Jari Väänänen
Suunnittelujohtaja

Rantakatu 14, 67100 Kokkola
Strandgatan 14, 67100 Karleby
+358 40 160 5700
https://keski-pohjanmaa.fi/

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/7c2a69d3-87ce-496f-8501-e734ab8d29c3
visma sign
www.vismasign.com

SIGNATURES **ALLEKIRJOITUKSET** **UNDERSKRIFTER** **SIGNATURER** **UNDERSKRIFTER**

This document contains 8 pages before this page
Tämä asiakirja sisältää 8 sivua ennen tätä sivua
Detta dokument innehåller 8 sidor före denna sida
Dokumentet inneholder 8 sider før denne siden
Dette dokument indeholder 8 sider før denne side

Jari Tapio Väänänen
Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Keski-Pohjanmaan liitto
a8dcf89d-9bc2-43a3-8131-8e7b8cd5afdf - 2026-02-19 10:09:52 UTC +02:00
BankID / MobileID - bbbb965b-8a9a-43d9-b3d4-dc93337e9228 - FI
Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

JYRKI PEKKA ERIK KAIPONEN
Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Keski-Pohjanmaan liitto
44fc81b2-0632-49ac-9a0e-119693676df5 - 2026-02-19 11:11:25 UTC +02:00
BankID / MobileID - 5d056c14-740f-4e8d-a2ba-b9c59967852b - FI
Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

authority to sign	asemavaltuutus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmateckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende